

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

 Лариса КЛОЧКО
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з української мови

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітньо-професійна програма

Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

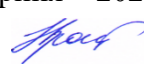
Мова навчання

українська

Погоджено науково-методичною
комісією

факультету іноземної та слов'янської
філології

«29» серпня 2025 року

Голова **Наталія ГРОМОВА**

Суми 2025

Розробник:

Рудь Ольга Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Вікторія ГЕРМАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
Семестр			
3-й		3-й	
Лекції			
0 год.		0 год.	
Практичні, семінарські			
46 год.		8 год.	
Самостійна робота			
72 год.		112 год.	
Консультації:			
2 год.		- год.	
Вид контролю:			
залік		залік	
Загальна кількість годин – 120	бакалавр	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
		Лекції	
		0 год.	0 год.
		Практичні, семінарські	
		46 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		72 год.	112 год.
		Консультації:	
		2 год.	- год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Практикум з української мови» створена на основі Освітньо-професійної програми 014 Середня освіта (Українська мова і література) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, зорієнтована на формування у студентів загальних та професійних компетентностей майбутніх учителів української мови і літератури для успішного здійснення професійної діяльності, відповідає меті освітньої програми.

Метою курсу «Практикум з української мови» є активізація, закріплення і поглиблення правописних знань з основних розділів української мови; формування орфографічної й пунктуаційної грамотності студентів; вироблення практичних умінь і навичок удосконалення власного й чужого усного та писемного мовлення.

Основні завдання курсу:

- оволодіння студентами орфоепічними, орфографічними, граматичними, пунктуаційними, стилістичними нормами української літературної мови в її усній і писемній формах;
- розвиток у студентів необхідних практичних знань і навичок

лінгвістичного аналізу літературної мови та її стилістичних засобів вираження;

- забезпечення засвоєння студентами всіх типів орфограм, пунктограм, орфографічних та пунктуаційних правил, які забезпечують нормативність їх написання;

- удосконалення вміння студентів аналізувати, розпізнавати й правильно кваліфікувати мовні явища;

- сприяння ефективному міцному засвоєнню практичних знань і розвитку потрібного для вчителя вміння коментувати й конкретними прикладами ілюструвати теоретичні положення.

Регіональний аспект. Під час вивчення курсу «Практикум з української мови» пропонуються творчі завдання та практичні вправи, розроблені на основі текстів письменників, науковців, культурних і громадських діячів Сумщини.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей) («Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка», що ухвалене рішенням вченої ради університету протокол № 12 від 18 червня 2020 року https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866_f.pdf).

Методи навчання: Абстрактно-дедуктивний, конкретно-індуктивний, проблемно-пошуковий (практичні вправи аналітичного змісту, самостійна робота), дослідницький (реферат, творчі завдання), частково-пошуковий, інтерактивні (вебінари, презентації, дистанційні освітні технології), практичні методи навчання (вправи, практичні роботи та ін.).

Методики та технології навчання: теоретико-інформаційні (бесіда, розповідь, консультація, пояснення, обговорення, дискусія, консультування), практико-операційні (вправи, алгоритми, експерименти), пошуково-творчі (мозкова атака, творчий діалог, аналіз ситуацій), самостійна робота (виконання тестів, вправ), контрольно-оцінювальні (виступ, контрольна робота).

2. Передумови для вивчення дисципліни:

Зміст курсу тісно пов'язаний з іншими навчальними дисциплінами: шкільний курс української мови, фахова українська мова, сучасна українська літературна мова.

3. Результати навчання за дисципліною:

Програма навчальної дисципліни «Практикум з української мови» ґрунтується на сучасних підходах до творчої самореалізації особистості, враховує принципи наступності, системності, міжпредметних зв'язків, особистісно зорієнтованого навчання, діалогічності й комунікативної спрямованості, діяльнісного навчання, співпраці викладача і бакалавра, скеровує подальшу роботу фахівця на підвищення своєї педагогічної майстерності.

Студенти повинні знати: норми сучасної української літературної мови; правописні та пунктуаційні принципи; стилістичну диференціацію одиниць; комунікативні якості мовлення; фахову термінологію; лексикографічні джерела; культуру української літературної мови.

Студенти повинні вміти: вільно володіти українськими мовними нормами в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя; давати визначення мовних понять; послуговуватися лексикографічними джерелами та іншою довідковою літературою для самостійного вдосконалення професійних умінь і навичок.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ЄКТС та національною шкалою оцінювання відповідно до Положення про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка.

Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою, за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності: тестові завдання, творчі роботи, презентації, контрольні роботи, поточний контроль.

Основними критеріями оцінювання знань бакалаврів з курсу «Практикум з української мови» є:

- 1) характер і якість самостійної підготовки студента до заняття;
- 2) ступінь усвідомлення навчального матеріалу, розуміння того, про що повідомляється;
- 3) повнота, правильність і точність відповіді;
- 4) наявність прикладів (ілюстрацій) до названих положень, визначень;
- 5) уміння застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; безпомилкове (відповідно до вимог) виконання практичного завдання;
- 6) мовленнєве оформлення відповіді, вміння донести інформацію до свідомості інших;
- 7) дотримання в усному мовленні норм літературної мови.

Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності, що передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного

та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100 балів	Знання: студент виявляє глибокі знання мовної системи, усвідомлено їх застосовує під час коментування, пояснення мовних явищ та фактів; з'ясовує причинно-наслідкові зв'язки у виявленні мовних закономірностей та законів; самостійно здобуває знання, опрацьовуючи основну і додаткову літературу; використовує знання під час розв'язання пізнавальних завдань. Уміння: виконує вправи найвищої складності, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, аргументує власні дії, подає поширені коментарі до лінгвістичних явищ, не припускаючись помилок; спирається на знання різних концепцій та підходів до тлумачення мовних фактів і закономірностей.
82-89 балів	Знання: студент добре володіє основним теоретичним матеріалом: знання засвідчують оволодіння основною навчально-науковою літературою, але не достатньо виявляють ознайомлення з додатковою літературою; демонструє широку лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі. Уміння: виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; виконує дії класифікаційного характеру, але допускає незначні мовленнєві помилки в оформленні класифікаційних жанрів; не завжди може пояснити вияв усіх лінгвістичних закономірностей; аналізує мовні явища, припускаючись поодиноких помилок.
74-81 бали	Знання: студент володіє основним теоретичним матеріалом: знання засвідчують оволодіння основною навчально-науковою літературою, але не виявляють ознайомлення з додатковою літературою; демонструє лінгвістичну компетенцію, але не завжди її достатньо для пояснення причинно-наслідкових зв'язків у мовній системі. Уміння: виконує основні види практичних завдань, але не завжди правильно пояснює власні дії; виконує дії класифікаційного характеру, але допускає мовленнєві помилки в оформленні класифікаційних жанрів; не може пояснити вияв усіх лінгвістичних закономірностей; аналізує мовні явища, припускаючись поодиноких помилок.
64-73 бали	Знання: студент має фрагментарний та не завжди усвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не завжди застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи.

	Уміння: виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але виконує дії лише за аналогією; коментує мовні явища, але припускається помилок; у мовленні наявні недоліки.
60-63 бали	Знання: студент має фрагментарний та неусвідомлений характер засвоєної інформації; наводить приклади з лекцій та підручників, не застосовує знання у нових умовах; у процесі коментування спирається лише на знання, здобуті під час колективної роботи. Уміння: виконує основні вправи, виявляючи уміння описового, класифікаційного та аналітико-синтетичного характеру, але виконує дії лише за аналогією; не завжди коментує мовні явища, при цьому припускається помилок; у мовленні наявні недоліки.
35-59 балів	Знання: студент слабо володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури: не володіє термінологією, помиляється у процесі формування визначень, не може навести приклади. Уміння: відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей.
1-34 бали	Знання: студент не володіє теоретичним матеріалом, що зумовлено недостатнім опрацюванням навчально-наукової літератури: не володіє термінологією, грубо помиляється у процесі формування визначень, не може навести приклади. Уміння: відчуває труднощі під час виконання простих вправ; допускає грубі помилки у виявленні мовних одиниць, визначенні їх структури, семантики та функцій; помиляється у визначенні категоріальних властивостей.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Поточний контроль																				Разом	Сума	
Розділ 1																Розділ 2						
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 1.8	Т 1.9	Т 1.10	Т 1.11	Т 1.12	Т 1.13	Т 1.14	Т 1.15	Т 1.16	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4			Т 2.5
Поточний контроль																				72	100	
3	3	3	3	3	3	6	3	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6	3	3		
Контроль самостійної роботи																				28		
1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2		2	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНА ФОРМИ НАВЧАННЯ

Поточний контроль																				Разом	Сума
Розділ 1																Розділ 2					
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 1.8	Т 1.9	Т 1.10	Т 1.11	Т 1.12	Т 1.13	Т 1.14	Т 1.15	Т 1.16	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4		
Поточний контроль																				60	100
				5	5	5		5	5		5		5	5			5	5	5	5	
Контроль самостійної роботи																				40	
1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання:

тестові завдання, презентація результатів самостійної роботи, диктанти, модульні контрольні роботи, залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

Розділ 1. Орфографія української мови;

Розділ 2. Синтаксис. Пунктуація.

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ОРФОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тема 1.1. *Вступ.*

Орфографія як система загальноприйнятих правил написання слів. Основні поняття та правила орфографії. Поняття «орфограма», «орфографічне правило», «орфографічні принципи». Різновиди орфограм (буквені і небуквені). Орфографічні норми.

Загальні питання правопису. Принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, традиційний (історичний), смисловий (диференціюючий). Правописна норма.

Редакція українського правопису 2019 року: обов'язкові зміни та варіантні норми.

Тема 1.2. Взаємозв'язок орфоенії з орфографічними нормами.

Вимова голосних, приголосних звуків і звукосполучень та особливості їх передання на письмі.

Спрощення в групах приголосних.

Подвоєння букв як наслідок їх збігу. Подвоєння букв як наслідок подовження приголосних.

Закони й засоби милозвучності української мови (чергування У/В, І/Й; уживання прийменників З, ІЗ, ЗІ (ЗО); вибір форм дієслів на –СЯ, –СЬ і часток БИ, ЖЕ або Б, Ж).

Правила перенесення слів.

Тема 1.3. Правопис букв на позначення голосних звуків

Буквені позначення деяких голосних звуків. Ненаголошені голосні в коренях слів.

Чергування голосних [О] – [А], [Е] – [І], [Е] – [И], [О], [Е] з [І], [Е] – [О] після шиплячих, [И], [І] після [Ж], [Ч], [Ш], [ШЧ] та [Г], [К], [Х] у коренях слів.

Розрізнення Е та И, І та И, інших голосних у словах іншомовного походження.

Розрізнення Е, И та І у префіксах ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-.

Тема 1.4. Чергування приголосних звуків при словозміні та словотворенні.

Буквені позначення деяких приголосних звуків. Правопис глухих і дзвінких приголосних.

Чергування приголосних під час словозміни: чергування Г, К, Х із м'якими З, Ц, С; чергування Г, К, Х із Ж, Ч, Ш; чергування Д із ДЖ; чергування Т – Ч, З – Ж, С – Ш, ЗД – ЖДЖ, СТ – ШЧ; чергування губний – губний + Й.

Зміни приголосних перед наступним приголосним під час словотворення: зміни приголосних перед –СЬК-, –СТВ-; зміни приголосних у прикметниках і прислівниках вищого ступеня порівняння; зміни приголосних перед суфіксом –Н-; зміни приголосних перед суфіксальним голосним під час словотворення.

Уживання м'якого знака й апострофа. Сполуки літер ЙО, БО.

Тема 1.5. Правила вживання великої літери.

Граматичний, семантичний, словотвірний принципи вживання великої літери.

Велика літера в оформленні тексту.

Вживання великої літери для виділення власних назв.

Тема 1.6. Правопис власних назв (імен, прізвищ, географічних назв).

Українські прізвища та імена, особливості їх відмінювання.

Слов'янські прізвища та імена. Прізвища із прикметниковими суфіксами

та закінченнями.

Неслов'янські прізвища та імена.

Складні і складені особові імена та прізвища й похідні від них прикметники.

Українські географічні назви. Географічні назви інших країн. Географічні назви з прикметниковими закінченнями.

Написання апострофа та м'якого знака в географічних назвах. Відмінювання географічних назв.

Правопис прикметникових форм від географічних назв і від назв народів.

Правопис складних і складених географічних назв.

Тема 1.7. Основні правила правопису слів іншомовного походження.

Приголосні звуки і букви на позначення приголосних у словах іншомовного походження.

Голосні звуки і букви на позначення голосних в словах іншомовного походження.

Неподвоєні й подвоєні букви на позначення приголосних в запозичених одиницях.

Правила передачі дифтонгів та сполучень приголосних в запозичених словах.

Вживання апострофа та м'якого знака в іншомовних назвах.

Відмінювання слів іншомовного походження. Особливості відмінювання власних назв іншомовного походження. Правопис відмінкових закінчень.

Невідмінювані іменники іншомовного походження.

Тема 1.8. Написання префіксів і суфіксів у словах.

Написання префіксів (З-, ІЗ-, ЗІ-, ЗО-; РОЗ-, БЕЗ-, ЧЕРЕЗ-, ВІД-, МІЖ-, НАД-, ОБ-, ПЕРЕД-, ПІД-, ПОНАД-; ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-; АРХІ-, АНТИ-, КВАЗІ-).

Написання суфіксів (іменникових -ИЧК-, -ЕЧК- (-ЄЧК-), -ИЧОК-, -ЕЧОК-, -ИВ-, -ЕВ- (-ЄВ-); прикметникових та дієприкметникових -Н-, -ИЧН-, -ІЧН- (-ЇЧН-), -ИН-, -ЇН-, -ИСТ-, -ЇСТ-, -ЕВ- (-ЄВ-), -ОВ-, -УВАТ-, -ЮВАТ-, -ОВАТ-, -ОВИТ- тощо; дієслівних -УВА-, -ЮВА-, -ОВА-, -ОВУВА-, ІР-, -ІР-).

Тема 1.9. Правопис слів разом, із дефісом, окремо.

Загальні правила правопису складних слів. Складні слова зі сполучними голосними О, Е (графічно – Е та Є). Складні слова без сполучного голосного.

Правопис слів разом і з дефісом: складні іменники; прикладка; складні числівники; складні займенники; складні прикметники; прислівники; прийменники; сполучники; частки.

Тема 1.10. Правопис іменників.

Поділ іменників на відміни та групи. Відмінкові закінчення іменників.

Правопис І та И в закінченнях іменників. Правопис О та Е, А та Я, У та Ю в закінченнях іменників.

Закінчення іменників II відміни чоловічого роду в родовому відмінку однини. Закінчення іменників II відміни в родовому відмінку множини. Особливості правопису закінчень іменників II відміни в інших відмінках.

Правопис іменників III відміни в орудному відмінку однини.

Граматичний зв'язок незмінюваних іменників та ініціальних аббревіатур з іншими словами в реченні.

Творення і правопис імен по батькові.

Тема 1.11. Правопис прикметників.

Відмінкові закінчення прикметників. Правопис І та И в закінченнях прикметників. Інші особливості правопису відмінкових закінчень прикметників.

Творення і правопис вищого ступеня порівняння прикметників.

Творення і правопис присвійних прикметників.

Тема 1.12. Правопис числівників.

Правопис відмінкових форм числівників.

Правопис складних числівників і відчислівникових складних слів.

Зв'язок числівників з іменниками.

Тема 1.13. Правопис займенників.

Відмінювання і правопис займенників. Дефіс у неозначених займенниках. **Ні** в заперечних займенниках.

Вживання займенників.

Тема 1.14. Правопис дієслів та дієслівних форм.

Загальна характеристика дієслівних форм.

Неозначена форма дієслова. Минулий час. Умовний спосіб.

Особові форми дієслова: правопис закінчень дієслів у теперішньому і простому майбутньому часі; визначення дієвідміни дієслова за його неозначеною формою; чергування приголосних у дієсловах; складний і складений майбутні часи; наказовий спосіб.

Неособові форми дієслова: активні дієприкметники; пасивні дієприкметники; безособові форми на -НО, -ТО; творення і вживання дієприслівників.

Написання -Н- і -НН- у суфіксах дієприкметників і прикметників.

Тема 1.15. Правопис прислівників.

Правопис прислівників, утворених від прикметників.

Правопис прислівників, утворених поєднанням прийменника з іменником.

Правопис прислівників, утворених від числівників та прислівників.

Правопис І та И в кінці прислівників.

Тема 1.16. Правопис службових частин мови.

Правопис прийменників. Розрізнення прийменників і префіксів. Вживання прийменників.

Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших частин мови.

Правопис часток. НЕ і НІ з різними частинами мови.

Правопис вигуків.

РОЗДІЛ 2. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

Тема 2.1. Пунктуація, основні поняття пунктуації.

Основні принципи української пунктуації.

Пунктограма. Різновиди пунктограм (видільні й віддільні).

Інтонанція розділові знаки в реченні.

Пунктуаційне правило.

Тема 2.2. Розділові знаки в простому неускладненому реченні.

Тире між підметом і присудком.

Тире між різними членами речення та на місці пропущеного члена речення.

Тире як знак індивідуального стилю автора.

Розділові знаки при непоширених прикладках.

Тема 2.3. Пунктограми в простому ускладненому реченні.

Однорідні члени речення. Поняття про однорідні члени речення. Розділові знаки при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнювальні слова і розділові знаки при них.

Речення з відокремленими членами. Відокремлені уточнювальні члени речення. Відокремлення додатків. Кома при відокремлених додатках. Відокремлення обставин. Розділові знаки при відокремлених обставинах. Відокремлені і невідокремлені означення. Пунктуація в реченнях із відокремленими означеннями. Відокремлення прикладок. Кома й тире при відокремлених прикладках. Порівняльний зворот. Кома при порівняльному звороті.

Слова, синтаксично не пов'язані з членами речення. Розділові знаки при звертаннях, вставних словах, вставлених словосполученнях і реченнях. Слова-речення та вигуки.

Тема 2.4. Розділові знаки в складному реченні.

Розділові знаки в складносурядному реченні.

Розділові знаки в складнопідрядному реченні.

Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Розділові знаки при порівняльних зворотах.

Розділові знаки в багатокомпонентних реченнях.

Тема 2.5. Розділові знаки при прямій мові, діалозі та цитатах.

Пряма мова і розділові знаки при ній.

Передача прямої мови непрямою.

Розділові знаки при цитатах.

Пунктуаційне оформлення діалогів.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
РОЗДІЛ 1. ОРФОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ										
Тема 1.1. Вступ	5	-	2		3	5				5
Тема 1.2. Взаємозв'язок орфоенії з орфографічними нормами	5	-	2		3	5				5
Тема 1.3. Правопис букв на позначення голосних звуків	5	-	2		3	6				6
Тема 1.4. Чергування приголосних звуків при словозміні та словотворенні	5	-	2		3	6				6
Тема 1.5. Правила вживання великої літери	6	-	2		4	6		1		5
Тема 1.6. Правопис власних назв (імен, прізвищ, географічних назв)	6	-	2		4	6		1		5
Тема 1.7. Основні правила правопису слів іношомовного походження	8	-	4		4	6		1		5
Тема 1.8. Написання префіксів і суфіксів у словах	5	-	2		3	5				5
Тема 1.9. Правопис слів разом, із дефісом, окремо	6	-	2		4	6		1		5
Тема 1.10. Правопис іменників	5	-	2		3	5.5		0.5		5
Тема 1.11. Правопис прикметників	5	-	2		3	5				5
Тема 1.12. Правопис числівників	5	-	2		3	5.5		0.5		5
Тема 1.13. Правопис займенників	5	-	2		3	5				5
Тема 1.14. Правопис дієслів та дієслівних форм	6	-	2		4	5.5		0.5		5
Тема 1.15. Правопис прислівників	6	-	2		4	5.5		0.5		5
Тема 1.16. Правопис службових частин мови	5	-	2		3	6				6
Разом за розділом 1	88	-	34	-	54	89	-	6	-	83
РОЗДІЛ 2. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ										
Тема 2.1. Пунктуація, основні поняття пунктуації	5	-	2		3	6				6
Тема 2.2. Розділові знаки в простому неускладненому реченні	6	-	2		4	7		1		6

Тема 2.3. Пунктограми в простому ускладненому реченні	10	-	6		4	7		1		6
Тема 2.4. Розділові знаки в складному реченні	6	-	2		4	6				6
Тема 2.5. Розділові знаки при прямій мові, діалозі та цитатах	5	-	-	2	3	5				5
Разом за розділом 2	32	-	12	2	18	31	-	2		29
УСЬОГО ГОДИН	120	-	46	2	72	120	-	8	-	112

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1.1. Вступ	2	
2	Тема 1.2. Взаємозв'язок орфоенії з орфографічними нормами	2	
3	Тема 1.3. Правопис букв на позначення голосних звуків	2	
4	Тема 1.4. Чергування приголосних звуків при словозміні та словотворенні	2	
5	Тема 1.5. Правила вживання великої літери	2	1
6	Тема 1.6. Правопис власних назв (імен, прізвищ, географічних назв)	2	1
7	Тема 1.7. Основні правила правопису слів іноземного походження	4	1
8	Тема 1.8. Написання префіксів і суфіксів у словах	2	
9	Тема 1.9. Правопис слів разом, із дефісом, окремо	2	1
10	Тема 1.10. Правопис іменників	2	0.5
11	Тема 1.11. Правопис прикметників	2	
12	Тема 1.12. Правопис числівників	2	0.5
13	Тема 1.13. Правопис займенників	2	
14	Тема 1.14. Правопис дієслів та дієслівних форм	2	0.5
15	Тема 1.15. Правопис прислівників	2	0.5
16	Тема 1.16. Правопис службових частин мови	2	
17	Тема 2.1. Пунктуація, основні поняття пунктуації	2	
18	Тема 2.2. Розділові знаки в простому неускладненому реченні	2	1
19	Тема 2.3. Пунктограми в простому ускладненому реченні	6	1
20	Тема 2.4. Розділові знаки в складному реченні	2	

21	Тема 2.5. Розділові знаки при прямій мові, діалозі та цитатах	-	
Разом		46	8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1.1. Вступ	3	5
2	Тема 1.2. Взаємозв'язок орфоепії з орфографічними нормами	3	5
3	Тема 1.3. Правопис букв на позначення голосних звуків	3	6
4	Тема 1.4. Чергування приголосних звуків при словозміні та словотворенні	3	6
5	Тема 1.5. Правила вживання великої літери	4	5
6	Тема 1.6. Правопис власних назв (імен, прізвищ, географічних назв)	4	5
7	Тема 1.7. Основні правила правопису слів іншомовного походження	4	5
8	Тема 1.8. Написання префіксів і суфіксів у словах	3	5
9	Тема 1.9. Правопис слів разом, із дефісом, окремо	4	5
10	Тема 1.10. Правопис іменників	3	5
11	Тема 1.11. Правопис прикметників	3	5
12	Тема 1.12. Правопис числівників	3	5
13	Тема 1.13. Правопис займенників	3	5
14	Тема 1.14. Правопис дієслів та дієслівних форм	4	5
15	Тема 1.15. Правопис прислівників	4	5
16	Тема 1.16. Правопис службових частин мови	3	6
17	Тема 2.1. Пунктуація, основні поняття пунктуації	3	6
18	Тема 2.2. Розділові знаки в простому неускладненому реченні	4	6
19	Тема 2.3. Пунктограми в простому ускладненому реченні	4	6
20	Тема 2.4. Розділові знаки в складному реченні	4	6
21	Тема 2.5. Розділові знаки при прямій мові, діалозі та цитатах	3	5
Разом		72	112

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Красавіна В., Хомич Т. Практикум із правопису й пунктуації української мови: навчально-методичний посібник. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 140 с.
2. Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти / В. М. Терещенко, А. О. Панченков. Харків: Соняшник, 2019. 256 с. URL: <https://cutt.ly/q8JyD2r>.
3. Український правопис / НАН України. Київ: Науково-виробниче підприємство «Видавництво "Наук. думка"», 2019. 392 с. URL: <https://cutt.ly/n8Jyk1r>.
4. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf>.
5. Ющук І. П. Практичний довідник з українського правопису. З урахуванням усіх змін. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020, 128 с.

Додаткові:

1. Грищенко А., Мацько Л., Плющ М., Тоцька Н., Уздиган І. Сучасна українська літературна мова: Підручник. За ред. А. П. Грищенка. 3-тє вид., допов. Київ : Вища шк., 2002. 439 с. – URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk649258.pdf>
2. Караман С. О., Караман О. В., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова : навчальний посібник. За ред. С. О. Караман. Київ : «Літера ЛТД», 2011. 520 с. – URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/11333/1/%D0%A1%D0%A3%D0%9B%D0%9C_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D0%BD.pdf
3. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Дієслово. Прислівник. Станівник. Модальник. Службові частини мови. Вигук: Методичні рекомендації та вказівки до самостійної роботи / І. А. Корнієнко. Миколаїв, 2016. 121 с.
4. Сучасна українська літературна мова : підруч. для студентів вузів, які вивч. дисципліну "Сучас. укр. літ. мова" / [М. Плющ, С. Бевзенко, Н. Грипас та ін.]; за ред. М. Я. Плющ. Київ : Вища школа, 1994. 413, [1] с. – URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004002
5. Українська мова. Енциклопедія / редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін. Київ : Українська енциклопедія, 2000. 752 с.
6. Цілина М. М. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ, 2009. 215 с.
7. Шевчук С., Кабиш О., Клименко І. Сучасна українська літературна мова.

Київ, 2011. 544 с.

8. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник. Київ : Літера, 2000. 688 с.

9. Ющук І. П. Українська мова : підручник. Київ : Либідь, 2003. 640 с.

Інформаційні ресурси:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови – URL: <http://www.slovnyk.net>.

2. Електронні версії словників термінографічної серії «СловоСвіт». – URL: tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Terminohrafichna_serija_Slowo...

3. Ізборник. – URL: <http://litopys.org.ua>

4. Лінгвістичний портал з української мови. – URL: www.mova.info.

5. Словники он-лайн. – URL: www.rozum.org.ua .

6. Словники України. – URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>.

7. Українська мова : Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>.

Методичне забезпечення до курсу

1. Рудь О. М., Семеног О. М. Культура фахової мови : навчальний посібник. Суми: СОІППО, 2013. 260 с.

2. Рудь О. М., Семеног О. М. Культура фахової мови. Тестові завдання : навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 204 с.

3. Рудь О. М. Українська мова для державних службовців: навчальний посібник / Автори-розробники, упорядники Пшенична Л. В., Рудь О. М., Семеног О. М. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 278 с.